

On the history of the term ‘ethnomusicology’

JAN STĘSZEWSKI

Originally published as “Zur Geschichte des Terminus ‘Ethnomusicology’”. In *Von der Vielfalt musikalischer Kultur. Festschrift für Josef Kuckertz zur Vollendung des 60. Lebensjahres*, edited by Rüdiger Schumacher. Anif, Salzburg: Müller-Speiser, 1992, 527-534.

Draft translation: Gerd Grupe, copy-editing: Philip Yaeger.

In *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, an otherwise competent encyclopedic authority, Barbara Krader presents – with due caution – the prevailing opinion that “the term ‘ethnomusicology’ is attributed to Jaap Kunst, who used it in the subtitle of his book *Musicologica: A Study of the Nature of Ethno-musicology, its Problems, Methods and Representative Personalities* (Amsterdam 1950).” She adds that “subsequent editions were entitled *Ethnomusicology*, first with, later without, the hyphen.” [English quotations in the original]¹

The newly founded (in December 1953) journal *Ethnomusicology Newsletters*^{*1}, the reports on academic music-ethnological [here and hereafter lit. “musikethnologisch” or “Musikethnologie” respectively] lecture courses and the availability of such lectures in various countries included in the “third, much enlarged edition of *Musicologica*” (1958 [read: 1959]) attest to how quickly and easily the term under discussion established itself. In it, N. Schiørring, J. Kunst, L. Picken, A. A. Bake, D. P. McAllester, W. Malm, H. Nicewonger, and G. Herzog report on “ethnomusicology”; M. Schneider, L. Greni, and E. Emsheimer on “Ethnomusikologie”; K. Vetterl on “Ethnomusicologie” (German!); and Ch. van den Borren, J. Chailley, and L. Lajtha on “ethnomusicologie”. Only F. Bose, H. Hickmann (“Musikethnologie”) and G. Schneerson (“Folklore-musicologist”) still prefer other designations.²

Two heretofore unknown arguments decisively disprove Kunst’s authorship of the term, as well as the date 1950. Whether these arguments pinpoint – temporally, spatially, and personally – the renaming of comparative musicology [lit. “Vergleichende Musikwissenschaft”] and/or music-ethnology as ‘ethnomusicology’

¹ Barbara Krader, “Ethnomusicology”, In *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, vol. 6 (1980), 275.

^{*1} [Until 1956 it was called *Ethno-Musicology Newsletter*. Eds.]

² Jaap Kunst, *Ethnomusicology. A Study of its Nature, its Problems, Methods and Representative Personalities to which is added a Bibliography* (The Hague 1959), 67-78.

remains to be seen. The explanation for this renaming, based partly on linguistic considerations, is also hypothetical.

During the interwar period, three notable musicologists active in Poland dedicated themselves to some extent to music-ethnology: Adolf Chybiński (1880-1952), a university professor in Lwów [now Lviv, Ukraine], Łucjan Kamieński (1885-1964), a university professor in Poznań, and Julian Pulikowski (1908-1944), a *Privatdozent* [private lecturer] in Warsaw. All three were involved with music-ethnological wax cylinder recordings, albeit in different ways: Chybiński was interested in Polish folk music and produced the first transcriptions of it; Kamieński founded the first Polish phonogram archive (*Regionalne Archiwum Fonograficzne*) in Poznań in 1930, and Pulikowski arranged the founding of the Central Phonogram Archive (*Centralne Archiwum Fonograficzne*) at the National Library in Warsaw. Both of these archives fell prey to the Second World War; the Poznań archive disappeared in a manner as yet unexplained and the Warsaw archive burned down completely during the Warsaw Uprising in 1944, in which Pulikowski also lost his life.

Łucjan Kamieński is particularly notable: he was the first to offer courses on comparative musicology (*muzykologia porównawcza*) and non-European music (*etnologia muzyczna*) at a Polish university (cf. facsimiles 1 and 2),³ occasionally using the designation *folklorystyka* ("folklore studies"). His students and staff included Jadwiga Sobieski (1909-) and her husband Marian (1908-1967), who fundamentally shaped the fate of folk music studies and music-ethnology in Poland after 1945.

The outbreak of the Second World War put a sudden end to Kamieński's career. In November 1939 he was arrested by the Gestapo and held for two days, accused of having worked against *Deutschtum* [Germanness] with his research, particularly in Poland. On 17 July 1941, his application for inclusion in Category IV of the so-called *Volksliste* - non-German residents - was granted.⁴ On 5 February 1946 Kamieński was arrested again, this time by the Polish police. Among other indefensible allegations, he was accused of collaborating with the occupying forces during the war. During his trial, which took place on 27 September 1946, he could only be charged based on his affiliation with Category IV of the *Volksliste*. He was sentenced to three years in prison, though court files and other sources clearly showed that both he and his family had been under constant threat of being sent to a German concentration camp. Shortly afterwards, Kamieński was pardoned by the Polish president. This only confirms the suspicion that the trial was more an expression of national resentment, resulting from the grueling war years and political intimidation of the Polish intelligentsia, than it was about Kamieński himself. Nonetheless, the university was closed to Kamieński forever, and a deep silence settled around him and his legacy for years to come.

³ Both illustrations are taken from Marian Sobieski's record of study (*Książeczka legitymacyjna*, L. 11 935, pp. 4 and 7), at the Uniwersytet Poznański's Faculty of Humanities. Mrs. Sobieska kindly made this record available to me.

⁴ J. Tatarska: Wokół sprawy Łucjana Kamieńskiego. In *Nurt* 6, 1988, 11-13.

A part of this legacy is an incomplete and untitled typewritten article of only two pages that is vital to the topic of this paper (cf. facsimiles 3 and 4). A handwritten note by Mrs. Sobieska, who was Kamieński's assistant at the time, indicates that the article, dated 13 December 1934, was intended for the *Bulletin de Musée d'Ethnographie à Varsovie*. It seems that this *Bulletin* never appeared.⁵ In the article, Kamieński reports that the Ethnographic Museum possessed a very good collection of folk music instruments, already examined by his students in Poznań. He further states that a central phonogram archive is being established at the museum, with holdings that might provide a valuable service to research and public lectures.

We intend to make these recordings [of the planned archive], as well as the recordings of foreign folk music housed in a separate department, available to the general public in various cities in Poland in the context of ethnomusicological lectures. [addition in the original. Eds.]

*Zdjęcia te, jak i płyty muzyki ludowej zagranicznej, gromadzone w osobnym dziale, zamierzamy uprzystępniać szerzej publiczności w różnych miastach Polski w ramach wykładów etno-muzykologicznych.*⁶

To my knowledge, this is the earliest known designation ("first [...] with the hyphen"!) of the field as such, used here as a verb^{*2} (argument no. 1).

I recently asked Mrs. Sobieska about the Polish version of the term 'ethnomusicology' (*etnomuzykologia*) in Łucjan Kamieński's vocabulary. His style of speech was characterized by a certain opulence and flexibility; he also had a penchant for neologisms. Mrs. Sobieska decidedly confirmed that the terms *etnomuzykologia* and *etnomuzykologiczny* ("ethnomusicological") occurred in his lectures, seminars, and tutorials (argument no. 2).⁷ Although *scripta manent* (argument no. 1) while *verba only volant* (argument no. 2)^{*3}, I refer to this oral information without reservation, since interviews are accepted as a common source in music-ethnology.

The available information shows that Kamieński used various terms for the music-ethnological field concurrently. His use of the designations '*muzyczna etnografia*' and '*muzyczna etnologia*' (also '*etnografia muzyczna*' and '*etnologia muzyczna*') for 'musical ethnography' [lit. "musikalische Volks- und Völkerkunde"] and 'musical ethnology' as well as '*porównawcza muzykologia*' (or '*muzykologia porównawcza*') for 'comparative musicology' in his professional language can be easily explained: his studies at German universities and his good relationships with

⁵ Inquiries in the National Library, in the aforementioned museum, and of Prof. M. Frankowska, wife of the late Prof. E. Frankowski (the director of the museum at that time) have yielded only negative results.

⁶ The source is the private property of Mrs. J. Tatarska, who kindly made the material available to me. Mrs. Tatarska, my doctoral student, has just completed a monograph on Kamieński. The relevant passage can be found on page 2, fourth line from the bottom.

^{*2} [This is apparently a mistake, as the word is obviously used as an adjective here. Eds.]

⁷ I'm very grateful to Mrs. Sobieska for this information.

^{*3} [written words remain, spoken words fly away].

the Berlin Phonogram Archive⁸, E. M. von Hornbostel, and German culture in general justify the assumption that these are direct or indirect loan translations.

However, *'etnomuzykologia'* is a different matter. One should take at least five causes into account, though their relative importance is difficult to determine. First, 'musicology' is always called *'muzycologia'* in Polish. G. Adler's erroneous designation of music-ethnology as *'Musikologie'* [musicology] can therefore be disregarded. Second, *'muzyczna etnologia'* ('musical ethnology') is as ambiguous in Polish as it is in German ('ethnology exhibiting musicality'). The designation *'etnologiczna muzykologia'* ('ethnological musicology') is out of the question, since we are not dealing with two different academic fields. *'Etniczna muzykologia'* ('ethnic musicology') could be considered, but this linguistic convention, though theoretically possible, never took hold. Third, the cultivation of the border regions of various academic branches, and the addition of new aspects, began as early as the 19th century. This trend distinctly increased in the 20th century and is reflected linguistically in the terms neurosurgery, neurophysiology, ethnopsychology [psychological anthropology], cultural anthropology, and music psychology – to name but a few. Fourth, seen from a euphonic perspective, *'etnomuzykologia'* sounds much better in Polish than *'muzykoetnologia'*. The former word can also be pronounced more easily, though the Polish language is generally not very accepting of compound words – this may be the reason for the hyphen in Kamieński's *'etno-muzykologiczny'*. Fifth, ethnomusicology is obviously more closely related to musicology than to ethnology, which in Polish usage sufficiently justifies placing the aspect ('ethno-') [read: *etno-*] before the field (*'muzykologia'*).

In my opinion, it was only a matter of time before the term 'ethnomusicology' was coined, in this or some other linguistic form. For that reason, it is impossible to determine once and for all whether the honor [lit. "priority"] of having coined it is really due to Łucjan Kamieński. Nonetheless, new music dictionaries and encyclopedias should not forget his name, nor the date 1934.

pp. 154-155

Facsimiles 1 and 2: Record of study (*Książeczka legitymacyjna*, L. 11 935) of Marian Sobieski, student at the Faculty of Humanities of the Uniwersytet Poznański, p. 4 (1929/30); p. 7 (1931/32).

pp. 156-157

Facsimiles 3 and 4: Pages 1 and 2 of the article by Łucjan Kamieński for the *Bulletin de Musée d'Ethnographie à Varsovie*, 13 December 1934.

⁸ For instance the Berlin Phonogram Archive transferred wax cylinders to records for the Poznań archive.

[illegible]

7 Wykazowe druki studentów				Rok Akademicki 1971/1972		Semestr	
1 Rok Akademicki 1971/1972 Wydział Humanistyczny				Rok Akademicki 1971/1972		Semestr	
Nazwisko Wykazowe druki	Tytuł wykładu (zwyczajny lub specjalny)	Liczba godzin	Poświadczenie Kwestora o dokonaniu wpłat i opłatach	Poświadczenie zgłoszenia się studenta (nomina receptum)	Poświadczenie Profesora, kółkowi lub egzaminy i t. p.	Uwagi i poświadczenie otrąsu naukowo (semestr resp. trymestru)	
Dr. prof. Krawczyk	Historia nauki nowożytności	4	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.	Krawczyk Krawczyk	Krawczyk Krawczyk	Uwagi i poświadczenie otrąsu naukowo (semestr resp. trymestru)	
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
Dr. prof. Krawczyk	Historia nauki nowożytności	4	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.	Krawczyk Krawczyk	Krawczyk Krawczyk	Uwagi i poświadczenie otrąsu naukowo (semestr resp. trymestru)	
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
Dr. prof. Krawczyk	Historia nauki nowożytności	4	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.	Krawczyk Krawczyk	Krawczyk Krawczyk	Uwagi i poświadczenie otrąsu naukowo (semestr resp. trymestru)	
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
Dr. prof. Krawczyk	Historia nauki nowożytności	4	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.	Krawczyk Krawczyk	Krawczyk Krawczyk	Uwagi i poświadczenie otrąsu naukowo (semestr resp. trymestru)	
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
"	Historia nauki nowożytności	2	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.				
Dr. prof. Krawczyk	Historia nauki nowożytności	4	wpłacono Rok: 16. 6. Sem: 5 Otr.: 3000.- Zm.: 2 Kw.: 1000. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6. Kw.: 1. 6. 6. St.: 1. 6. 6.	Krawczyk Krawczyk	Krawczyk Krawczyk	Uwagi i poświadczenie otr	

12. -34r.

Antykwit p. prof. Koniecznego do Bulletin de
Musée d'Ethnographie à Varsovie.

Warszawskie Muzeum Etnologiczne szczytoi się jedynym w Polsce zbierem ludowych instrumentów muzycznych na wielką skalę, sięgającym pod względem bogactwa i osiągnięć międzynarodowego wejść w porównanie z wybitnymi zbierami zagranicznymi. Skrzętność naszych etnologów stworzyła tu jakoby od niechcienia wyjątkowy warunek dla porównawczej, jak wiadomo, polskiej muzykologii porównawczej, którego też kierownictwo przyjąłem ten skwapliwiej, że spotkałem się u dyrekcji muzeum nie tylko z pełnym zrozumieniem, ale z szczególnym nawet sentymentem dla tego właśnie działu etnologii ogólnej wszelkich projektów dotyczących jego dalszej rozbudowy w ramach ME.

Zdaję sobie sprawę z tego, że głównym celem publicznego muzeum jest po-
uzupełnienie szerszych warstw społecznych przez pokazanie zebranego materiału w
formie jaknajprzystępniejszej. Leży to pełnej fruktyfikacji zbioru należał bez-
względnie także jego wykorzystanie jako źródła nowych poznawczych, przez pracę nau-
kowo-tłumaczą, która poza walorami własnymi przyczynia się poszerzaniem wiedzy i do-
ulepszenia metod pokazu popularnego. Jeżeli zatem idzie o gromadzenie detali w
muzeum materiał instrumentalny, to najbliższym zadaniem muzykologii jest opar-
owanie go w formie naukowych monografií poszczególnych instrumentów i grup
instrumentalnych, jak to w Polsce rozpoczęła już prof. A. Chybiński. Pracują
w tym na podstawie materiałów ME uczniowie moi mgr. M. Kwiek, asystent ME, nad fu-
jarami i fajarkami, J. Pietruszyńska, as. Zakł. Muzykolog. Univ. Pozn., nad dudami
wielkopolskimi, H. Rudnicka-Kruczekowska nad lirami polskimi. Dla techniki poka-
zu muzealnego wynikną z tego szeregu prac niechybnie nowe wytyczne pod wzglę-
dem katalogisacji, ustawienia i objaśnienia, a pogatem związane z tem poszukiwa-
nia systematyczne w kraju i zagranicą, jak zresztą i sam fakt ustanowienia
specjalnej sekcji muzykologicznej, powinny wpłynąć dodatnio również na cele-
we kompletowanie zbioru instrumentów muzycznych.

Muzeum, zakreślone na objęcie całokształtu przejawów etnologicznych, nie

2.

jednak
może/ps dziś dzień ograniczać się do przejawów widzialnych. Wkrecoywsw i t
już pośrednie w dziedzinę kultur dźwiękowych przez uwzględnienie instrumentó
muzycznych, niemożna nie korzystać z nowoczesnej techniki fonograficznej
ażebym wciągnąć nareszcie w zakres pokazu muzealnego także i bezpośrednio i
tak integralnie ważny dla ludoznawstwa ogólnego jakim jest muzyka ludowa. A
siało więc przystąpić do zorganizowania przy ME zbioru fonograficznego
deszła w sposób bardzo prosty dzięki unji personalnej, jaka łączy dział muz
kologiczny ME z kierowanym również przez siebie Zakładem Muzykologii Uniwers
tu Poznańskiego i istniejącym przy nim, dotąd jedynym polskim archiwum fon
graficznym/Regjonalne Arch.Fon.Pozn./Już przy zapoczątkowaniu zbioru pozna
skiego wychodziłem z założenia, że na podstawie tego rodzaju zbiorów regjona
nych powinno powstać archiwum fonograficzne centralne w Warszawie, w którym
gromadzone wybrane kopje fonogramów zbieranych w poszczególnych regjonach. I
eto nadarzyła się właśnie okazja, ażeby przystąpić do realizacji tego projek
trudno bowiem o odpowiedniejsze miejsce dla centrali takiej aniżeli w centr
nem polskim muzeum etnologicznym. Przez prostą zatem skopejowanie materiału
poznańskiego powstaje przy ME ródzeń centralnego archiwum fonograficznego po
skiego, liczący 2240 fonografowanych melodji ludowych z Wielkopolski, Pomorza
Mazowsza i Krakowskiego. W ściślejszej także kooperacji z zakładem poznańskim pr
cuje fonograficzne laboratorium ME nad technicznym uniezależnieniem obu war
statów od przemysłu zagranicznego.

Prócz kontynuowania tego zbioru fonograficznego, z którego będzie można
korzystać w gabinetach akustycznych, przy pomocy objaśnień do każdego fono
gramu dodawanych, projektujemy dalej zdjęcia reprezentacyjne w wykonaniu nad
jącem się do reprodukcji ~~plików~~ na sali. Zdjęcia te, jak i płyty muzyki
ludowej zagranicznej, gromadzone w osobnym dziale, zamierzamy uprząstępniać
szerzej publiczności ~~plików~~ w różnych miastach Polski w ramach wykładów
etno-muzykologicznych. Że jednakże poza celem pokazu oświatowym także i ten
materiał fonograficzny służy wybitnie do ściślejszej pracy naukowej, rezumie się
same przez się; powstał w tym zakresie przy zakładzie poznańskim już szereg
prac, które znajdują się pod prasą. Nie lekceważymy bynajmniej pokazu popular-